

Cursos de branu pa enseñantes

A lo llargo del branu del 89 l'Academia entamó los *VII Cursos de Llingua Asturiana pa Enseñantes*. Fexéronse tres tandes, la primera en Cangas del Narcea (del 1 al 12 d'agostu) y les otres dos en Lluarca (del 21 d'agostu al 1 de setiembre y del 4 al 15 respetivamente). En total 350 titulaos d'EXB y llicenciaos. Los cursos, empobinaos por Dña. Ana María Cano y con D. X. A. González Riaño y D. Pablo Manzano comu secretarios, dieron el meyor de los resultaos y cuntaron cola presencia d'un bon númeru de profesores, docentes d'Universidá, Enseñances Medies y EXB.

Ente les actividaes estraescolares destácase la presencia de D. Próspero Morán y D. Xuan Cándano pa dar conocencia de los problemes qu'alcuentra la llingua pa inxerise nos medios de comunicación. Foi tamién de gran interés un colokuu colos representantes de los sindicatos FETE-UXT, CSIF y SUATEA toos ellos favoratibles a la escolarización de la llingua. Una mesa reonda colos partíos de la Xunta Xeneral cuntó namái cola presencia, perfavoratible, de Mario Huerta, por IU, nun se sabiendo ú les razones qu'aconseyaron al PSOE y CDS nun se presentar llueu d'anunciar la so presencia.

Quiciabes la más aguardada de toles intervenciones yera la presencia del Sr. Presidente del Principáu al pesllase los cursos el vienes 15 de setiembre en Villar (Lluarca). Con esi motivu diéronse delles intervenciones nel actu oficial. Dempués de les pallabres del secretariu, D. Pablo Manzano, faló un representante de los alumnos del cursu p'asoleyar les esmoliciones de los escolinos. Lueu vieno la intervención del alcalde de Valdés siguiendo darréu'l Presidente de l'Academia, finando l'actu'l Sr. Silva.

Pallabres del representante de los alumnos

Sr. Presidente:

Dámoste les gracias pola to presencia nesti actu de pieslle de los cursos de Llingua Asturiana pa Enseñantes, polo que supón que'l Presidente de tolos Asturianos s'alcuentre ente nós.

Queremos dexar perafitada la nuesa convicción de que l'asturianu, comu llingua propia d'Asturies ye y debe ser, una erbia de xuntura ente los asturianos, amás de definidora de nuesa identidá comu pueblu. Ye por esto

Pallabres del alcalde de Valdés

Sr. Presidente del Principáu, autoridaes, amigos.

Comu alcalde del Conceyu de Valdés ya pa mi ésta una bona ocasión pa saludavos ya felicitavos por escoyer esti llugar comu sede de los cursos. Nel miou nome ya nel de tola corporación ya del pueblu de Lluarca agradézovoslo dafeytu ya faigo votos pa que

polo que nós, vamos espresar una riestra d'apartaos que creyemos importantes p'algamar el puxu de la llingua y, nesti sen, la concencia d'asturianos.

En primer llugar, camentamos que tien que xeneralizase l'asturianu na Enseñanza, dende'l momentu que güei depremder la llingua asturiana nun ye un drechu sinón un privilexu. Y esto ye asina por mor de que la llibertá de pas y escolinos ta torgada pola decisión de los Conseyos escolares.

El númberu de centros nos que se depende l'asturianu ye enforma insuficiente. La continuidá de recibir clas de llingua nun ta, nin muncho menos, asegurada una vegada que los escolinos dexen la E.X.B. y s'asitien na Enseñanza Media. Ye vergoñante la situación na que s'atopen munchos alumnos, discriminaos respetu a los otros compañeros.

Ye pernecesario qu'Asturies, pa solucionar toos estos pilancos d'anguañu, asuma competencies plenes na estaya educativa.

Nós, nun mos podemos escaecer de la problemática na que s'alcuenta la fala de la fastera Eo-Navia, de la qu'hasta agora naide s'ocupó na nuesa comunidá. Talantamos qu'esa variante tien de ser enseñada nos centros educativos. El problema debe tratase dende toles Instituciones Públiques Asturianas, ensin dexar esa competencia en manes de muérganos gallegos.

Pidimos que fine dafechu la dixebra ente los muérganos públicos asturianos competencies nel tema llingüísticu, ye dicir Serviciu de Política Llingüística y Academia de la Llingua Asturiana, y solicitámoste qu'intervengas, si fora menester, pa que la perxudicada nun seya la Llingua Asturiana. Nesti sen pésamos muncho que la Conseyería d'Educación, Cultura y Deportes nun quixera unviarnos a naide p'aclariamos la política llingüística de l'Alministración que representa.

Pa finar, tenemos que dicir que, toes estes necesidaes planteaes equí namái puen y deben algamase al traviés de la necesaria oficialidá pal Asturianu. Esi ye'l nuesu enfotu. Munches gracias.

sigáis alantre tolos anos tando ente nós nos meses de branu.

Esto que digo xúntase a los mesmos deseos qu'outras veces fixi tamién públicos. Ya enxamás meyor día que güei pa volver repetilo agora col Sr. Presidente del Principáu eiquí.

Cuantayá -yá vai pa 15 ou más anos- que participamos de la mesma esmolición asturiana ya naguamos por facela realidá tolos días col llabor políticu, él a lo cimeiro del gobiernu ya you nun importante conceyu del occidente.

Pa nós las cousas tán claras: esti país asturianu dirá alantre si los asturianos trabayamos por ello pero ensin deixar de ser asturianos. Ya güei sabemos muiitu bien que'l camín pa unos alcuéntrase na mina, pa otros na mar o na industria, pa dellos na empresa, pa vós na cultura. La defensa de la nuesa llingua ya la nuesa cultura nun puei ser cousa marxinal sinón algo que s'afite más ya más tolos días. El pueblu que nun las recupere nun se respeta. Ya'l nuesu pueblu va tener futuru col trabayu de tous ya col procuru de facer del falar asturianu la llingua d'Asturias.

Muitas gracias. Ya que seya asina.

Pallabres del Presidente de l'Academia

Sr. Presidente del Conseyu de gobiernu
Autoridaes
Amigos

Finamos güei una de les tandes d'un llargu cursu de branu al qu'asistieron 350 persones ente titulaos d'EXB y llicenciaos. A lo llargo d'éstes trabayamos muncho y divertímonos abondo deprendiendo asina, col estudiu y la convivencia, esa difícil asignatura de l'asturianidá necesaria.

Les munches persones asistentes a estos cursos, axuntándose a les munches más que nestos siete años venimos conociendo, son les que mos fan pescanciar que nun tamos solos nesta llucha pola defensa de la llingua. Pero güei, felizmente, tamién mos sentimos acompangaos poles autoridaes: el Sr. Alcalde del Conceyu de Valdés, de nidia vocación asturiana, que foi'l primeru en sofitar cola so firma la petición pública de que'l llamáu *Proyeutu de Llei del Bable* fora progresista; el Direutor Rexonal de Cultura col que, magar les discrepancies, pue falase; el Sr. Presidente del Principáu que fai que calificuemos la so presencia de significativa, sintomática y ardizosa. *Significativa* porque sigue la llinia de la coherencia nes manifestaciones públiques comu l'emplegu públicu de la llingua hai unos años el *Día de les Lletres*, ante'l Príncipe Felipe llueu, o nesti mesmu mes de mayu o na TVE de branu afitando qu'había mirase pol nuesu legáu llingüísticu. *Sintomática* porque supón arreblagar percima insensateces poco pensaes por una Asturias vieya y arcaica que quier torgar el pasu a la modernidá y al futuru. *Ardizosa* poque atrévese a venir a sentir equí, nel nuedu de l'asturianidá crítica, a los que nun tán avezaos a aplaudir muncho y sí a clamiar porque se sientan les sos quexas.

Sr. Presidente, déxeme que, ensin afondar un res, faiga una rápida llista de los problemes llingüísticos que sentimos más fondo les persones qu'asistimos a esti cursu:

Escolarización. Fexéronse coses positives y asina ha entendese que tean escolarizaos unos miles de rapacinos. De toes maneres ta dándose un estancamientu na EXB y escuyóse un camín permalu nel BUP. Equí yá nun se trata de ser o non masimalistes. Cenciellamente ye la realidá la que fai pescanciar que les coses van mal. Estos díes pudimos ver cómo se mos diz que l'asitiamientu de les coses ye tan grave que los profesores tienen que ser "militantes". Y eso, Sr. Presidente, ye lo peor que pue pasamos. Si se quier una llingua normal el profesor de llingua asturiana tien que facer el so llabor normalmente. Muncha llercia mos da camentar que la llibertá afitada nel art. 4 del Estatutu, que nós aceutamos, tea diendo a la escontra del procesu normalizador entendida comu vien entendiéndose polos borócrates allugaos

nos centros de poder. La última pallabra tán teniéndola, en munchos casos, aquellos persones enemigos dafechu de la entrada de la llingua na enseñanza, a través de "consejos escolares" y direutores de centros.

Medios de comunicación. Fixémonos namái na TV comu exemplu únicu. Con un minutu diariu na TV ¿quién camienta que pue facese daqué amañoso? Y más entá: si'l gran mieu ye'l rechazu social ¿quién, seriamente, pue almitilo cuando media Asturias ve la TVG ensin rechazu dalgún?

Toponimia. Ye lo más fácil de tol procesu normalizador. Y nun se fai bien. Nun hai xestión amañosa.

Proyeutu de Llei. Ye necesariu porque nós nun vamos acordies con quien diz que la meyor llei ye la que ta ensin aniciar. Pero sí hai que-y dicir qu'esi proyeutu percurtiu nun va resolver ningún de los problemes nos que tamos llantaos, si ye que nun agrava los presentes. La oficialidá necesaria nun va llograse per esi camín.

Fastera Navia-Eo. L'Alministración asturiana cometió enquivocos de los que tien que salir. Poro, nel futuru, el Principáu ha ser l'únicu que faiga política llingüística ensin interferencies d'ótres comunidaes. El Principáu ha sofitase na *Academia de la Llingua*, únicu muérganu llingüísticu del Principáu que tien comu obligación curiar los drechos llingüísticos de los asturianos. Los profesores que vayen trabayar nesa fastera occidental tienen que se formar nes particularidaes llingüístiques d'esa rexón y de ninguna manera ayenos a la xera que se lleva darréu nel restu d'Asturies y nun almitiendo que se faiga un particular requexu pa los qu'ellí desendolquen el so llabor pedagóxicu.

Somos testigos del esmolecimientu de muncha xente d'esa estaya que mos pide, encamienta y hasta emburria a intervenir pa torgar que lleven darréu una tropelía hestórica d'única responsabilidá asturiana. Sr. Presidente, nós encamentámos-y que se faiga una política asturiana clara.

Acabo, Sr. Presidente. Esta Academia, y dígolo otra vegada, ye inequívocamente institucional y quier collaborar dafechu, respetuosa pero llibremente, comu persiempre fexo. Ta asegurada la nuesa neutralidá na llucha partidista. Esta Academia quier ser lo que vien siendo, una escuela d'asturianidá, pero a la que fai falta'l sofitu del so gobiernu pa seguir alantre col trabayu entamáu y con estos cursos qu'arrecueyen el saber facer acumuláu de siete llargos y duros años.

Ye trabayoso, Sr. Presidente, recuperar Asturias llueu de tantos años d'estroza y frayamientu. Pero persabemos que ye posible. La llingua y la cultura son el meyor encontu y son comu esos finxos o muñones que separten y dixebren lo que ye una provincia de lo que ye un país. Y nós facemos votos pa qu'usté seya presidente d'un país, el meyor país de toos. El Principáu d'Asturies. Munches gracias

Pallabres del Presidente del Principáu

Queríos amigos, queríos amigos:

La mio presencia güei ente vós, nun actu informal y distendíu, ye una bona oportunidá pa que puea esponer dalgunos idegues personales sobre la situación y el futuru del bable.

Nun falaré de la política que se vien siguiendo, qu'ensin dulda unos valoren d'una manera y otros d'otra, nin de proyeutos concretos, que son abondo conocíos. Falóse yá, y muncho, de too ello, y a bon seguru seguirá falándose y discutiéndose.

Quiero más, ufiertavos delles idegues modestes d'un asturianu qu'ama'l bable, más que nun seya nin un braeru falante nin un espertu na materia.

Pámique lo más importante cara al futuru ye que'l bable tenga un prestixu social ampliu. Más importante entá que les lleis y les polítiques, magar que les lleis y les polítiques seyan importantes.

El bable comu llingua tradicional d'Asturies, ye ciertamente una realidá bien querida polos asturianos. Creo qu'esti puntu naide nun lu va a discutir.

El bable, en sin embargu, comu procesu de conservación y rehabilitación funcional d'esa llingua, levanta opiniones y valoraciones muncho más enfrentaes.

Ye fácil esplicalo en parte. La progresiva incorporación d'una llingua nos ámbitos d'enseñanza y comunicación obliga a un ciertu esfuerzu normalizador que xenera rocees y conflictos al superponese a la pura espontaneidá de la llingua. Asina foi, siempres, en tolos casos conocíos.

Pero hai dellos problemes que pudieren evitase y que, al mio paecer, han evitase nel futuru. Hubo errores, quiciabes por parte toos —porque lo que güei nun quedría ye entrar na imputación de culpes— y d'ellos debemos deprender.

Voi atreveme a proponer, ensin pretensión de doctrina y, según yá dixi, comu opinión d'un asturianu qu'ama'l bable, dellos criterios colos que sedríemos meyor a algamar, na mio opinión, l'oxetivu de que'l bable —la llingua y el procesu de rehabilitación— adquiera prestixu social y lu refuerce.

Creo, primer criteriu, que ye mester obrar ensin perder el sentíu la realidá. Esto significa almitir que les bases de partida, no tocante a implantación y coherencia social y, en gran medida, a tradición lliteraria, son enforma más débiles que nel casu d'otres llingües d'España. Los exemplos d'otres rexones nun son mecánicamente treslladables, y, si lo faemos, taremos realizando un mal serviciu a una conceición

autonómica de la sociedad. L'autonomía nun quier dicir faer lo mesmo qu'otros, sinón faer lo que meyor s'axuste a les nueses circunstancies.

Nel segundu llugar, el bable ye una realidá diversa, y la situación llingüística d'Asturies entá más. Una normalización ye precisa, pero esa normalización nun pue destruyir la diversidá de les grandes variantes porque'l valor de la diversidá ye, xustamente, lo que xustifica la causa del bable. Tien de ser posible casar un ciertu grau de normalización col respetu a la diversidá.

Nel tercer llugar, pa que'l bable seya respetáu ha ser vehículu del respetu. Si s'emplega comu arma, y nun respeta, nun sedrá tampoco respetáu. Si daquién llega a identificar bable con griesca, esi va ser un mal asuntu pal prestixu social del bable.

Nel cuartu llugar, el bable nun tien que ser instrumentalizáu. Identificar la defensa del bable col nacionalismu ye'l peor serviciu al bable. Primero, porque esa identificación ye falsa dafechu y, segundo (y ye, dende llueu, la mio opinión personal) porque hestóricamente enxamás nun hebíu, braeru nacionalismu n'Asturies. Eso sedría entós comu identificar el bable con una causa marxinal y estremadamente minoritaria, col riesgu de que'l bable cuerra a la postre la mesma suerte. Y dígolo con tol respetu democráticu haza los que se tienen por nacionalistes.

El bable, al mesmu tiempu, en quintu llugar, tien de ser xustificáu dende concepciones culturales universales y arreyáu a un modelu de sociedad avanzada, culta, que faiga de la defensa de la diversidá ún de los sos enfotos. La cultura más universal y avanzada ye la que fai de la idega de diversidá'l so principal paradigma.

Nel sestu llugar, creo que los sectores más acendraos del movimientu social de recuperación del bable deberíen faer un gran esfuerzu por crear lliteratura. Yá sé qu'esto nun ye lo mesmo que fabricar pieces de coche. Pero creo que ye más importante —aunque quiciás más difícil— crear qu'adoctrinar. El prestixu social d'una llingua rique de muncha y bona lliteratura. Creo que va surdiendo adulces. Dende llueu, la mio primer admiración nel procesu de rehabilitación del bable va dirixida a los creadores.

Nel sétimu llugar, y ta bastante relacionao con delles idegues anteriores, toi convencíu de que'l marcu de les actuaciones pal bable ha ser una política de consensu. Esi ye un presupuestu d'aceptación social, porque n'habiendo consensu nun se va identificar bable con colflictu nin con posición partidista. Esi ye un presupuestu de prestixu. Ye posible que col consensu nun vaigamos tan aína. Pero diremos meyor, y prestixaremos socialmente'l bable.

Y p'acabar, el bable debe desendolcase nun clima de cordialidá, ensin enoxos y ensin perder el sentíu del humor. L'humor ye'l más altu signu de civilidá. Y

ye la más alta prueba de seriedá d'un intentu. Les cosas más series y sólides son a pasar la prueba del sentíu del humor. Tengo que dicir que, en xeneral, veo demasiaio de fosco y relixoso —emplego la pallabra nun sen que tien que ver coles actitúes, non coles creencies— no que llamé la causa del bable.

En resume, creo que'l procesu de rehabilitación del bable debe ser fiel al espíritu profundu d'esa llingua. El bable siempre integró diversidá, foi vehículu de comunicación pa la convivencia más estrecha y familiar, desendolcóse especialmente nos ámbitos de mayor confianza del discursu y valió pa espresar, sin comparanza, esa dimensión tan seria y propia del sentíu del humor que ye la socarronería. Creo que nesi mesmu espíritu tien que desendolcase y reforzar el prestixu social.

La xente debe identificar bable con tolerancia, comprensión, sentíu común, cordialidá, sentíu del humor, convivencia. De conseguilo, contribuyiremos al prestixu social del bable.

Con esi espíritu deseyo y espero que seyan recibíes estes modestes pallabres, que nun quixere concluyir ensin agradecer el llabor que desendolquen a tolos que trabayen pol bable. Tamién a los que lo faen dende la crítica constructiva. Creo que, en xeneral, los que lo defenden fáenlo dende una actitú desinteresada, xenerosa y llimpia. Y eses cosas tienen tamién el so valor.

Pon na conocencia de l'Academia les
anuncios rellacionaes cola nuesa llingua y
cultura. Escribe al Apartáu 574 d'Uviéu o
llama al tfnu. 21 18 37

Xuan Pablu II n'Asturies

Dos cartes

Beatísimu Padre:

Al Coleutivu "Manuel Fernández de Castro", formáu por sacerdotes asturianos, présta-y munchu la so visita a esta tierra d'Asturies en viaxe pastoral.

Nella va compartir S.S. una retafila gayoles y esmolecimientos sobre esti País del Norte d'España y va facer qu'alite la nuesa fe.

Quixéremos tamién y pedimos-ylo, qu'al dialogar colos nuegos Obispos y Responsables diocesanos, s'interese y los anime pa qu'entainen a facer les consultes aparentes qu'entamen el procesu pel que se llegue a permitir l'emplegu oficial de los testos litúrxicos na nuesa llingua llariega, dempués de pedir a los Organismos Vaticanos el permisu necesariu.

Estos testos litúrxicos, qu'abarquen el Misal Romanu y los Sacramentos tán dende hai tiempu nel Arzobispáu d'Uviéu y son traducciones fieles a les ediciones típiques vaticanes. Arriendes pasaron yá abondes revisiones.

Paezmos que'l so empelgu ye un serviciu más a la nuesa llesia Diocesana, pa los que llibremente queramos usalos, nun mirando tanto si somos pocos o munchos, sinón discerniendo la xusticia d'esti pedimientu acordies cola doctrina del Vaticanu II dende hai XXVI años, y les enseñances de S.S. que falen d'inculturamos nos pueblos pa encarnar a Cristu nellos.

El cuadru que-y ufiertamos y se-y manda xunto a estes lletres, tien la oración del Magnificat en llingua asturiana, y data de 1887. Ta dientro d'un llibru coles traducciones en 150 llingües del mundu, asoleyáu en Francia cola bendición del so predecesor el Papa León XIII.

Imploramos humildemente la so bendición pal nuesu Coleutivu sacerdotal y pa tol pueblu asturianu.

Federico G.-Fierro Botas
Alejandro Rodríguez Alonso

Monseñor Díaz Merchán
Arzobispáu d'Uviéu

Ilmu. Sr. Arzobispu:

Nel nome de l'Academia de la llingua asturiana ye obligación de mio face-y llegar el fondu descontentu d'esta institución del Principáu d'Asturies pol escaecimentu de la nuesa llingua na visita de Xuan Pablu II a esta tierra.

El fechu entá ye más murniu y discriminatoriu si se tien presente'l tratu qu'otres llingües d'España tuvieren en Santiago de Compostela onde les autoridaes relixoses gallegues foron abondo más receptives al sentimientu cultural de los pueblos.

Ye una gran pena que, na visita d'una personalidá mundial, autoridaes que faen el so llabor n'Asturies nun s'asitien na conciencia de que l'ecumenismu pol que nagüen nun se llogrará enxamás tapeciendo sentimientos y frayando llamentablemente la cultura qu'un pueblu pue axuntar al conxuntu universal.

Ta a la so disposición

Uviéu, 22-VIII-89

X. Ll. García Arias

Presidente

Concursos

LLECTURES PA RAPAZOS - 1990

Con oxetu de llograr una bona lliteratura pa rapazos y rapacinos y al mesmu tiempu pa dir algamado'l material pedagóxicu afayázu, l'Academia de la Llingua llama a dos concursos:

1. De llectures (cuentos, rellatos, poesía, métodos de llingua asturiana, etc.) pa rapacinos d'EXB.
2. De llectures (cuentos, rellatos, poesía, métodos de llingua asturiana, etc.) pa rapazos de B.U.P.

Los finxos d'estos concursos son:

- a) Puen participar llibremente y en númberu indefiníu toes aquellos persones interesaes.
- b) La temática ye llibre y será valoratible'l tipu d'ilustración que s'axunte al testu.
- c) El xuráu fórmelu tres persones escoyíes pola Academia de la Llingua.
- d) L'orixinal y dos copies empobinaráse al apartáu 574 d'Uviéu enantes del 15 xineru del 1990
- e) El trabayu mandarásen nun sobre zarráu onde se llante: «*Llectures pa rapazos* (E.X.B. / Bachiller)».
- f) El fallu del xuráu darásen a conocer oficialmente per *Lletres Asturianes*.
- g) El trabayu o trabayos ganadores prémiense cola so imprentación y regalu de 25 exemplares al autor.
- h) Los trabayos fairáse según les *Normes Ortográfiques* de l'Academia de la Llingua.
- i) Los trabayos premiaos son propiedá de l'Academia. En nengún casu se tornarán los orixinales a los sos autores.

CREACIÓN LLITERARIA

L'Academia de la Lingua Asturiana llama a tolos escritores y persones enfotaes a un concursu de creación lliteraria en prosa dientru estos finxos:

1. Puen participar toles persones interesaes col númberu d'obres que-yos pete.
2. Premiarásen aquel trabayu ensin asoleyar qu'a xuciu del xuráu presente más valir lliterariu. El premiu pue quedar ermu.
3. La temática ye llibre. La llargura del rellatu ha tener, polo menos, 50 folios, estremaes les llinies a dos espacios.
4. L'Academia comprométese a asoleyar la obra premiada y correspuénde-y los derechos que se sigan darréu. Les obras non premiaes nun se tornarán a los autores pero éstos podrán, pela so parte, faer usu de les copies non presentaes.
5. Premiarásen'l trabayu ganador cola so emporentación y darásen 25 exemplares al so autor.
6. El 15 de xineru de 1990 piéllase'l plazu de recoyida d'orixinales. Éstos habrán empobinase al apartáu 574 d'Uviéu nun sobre ensin remite. Dientru'l sobre habrá dir otu, zarráu, coles señes del que concursa.
7. Puen participar tolos miembros d'esta Academia pero non los de númberu.
8. El xuráu del concursu escuéllelu l'Academia de la Lingua nuna de les sos xuntes ente les persones que-y paezan aparentes. Formaránlu tres miembros.
9. El resultáu del concursu asoleyarálu oficialmente l'Academia nel so boletín oficial, *Lletres Asturianes*, y dará cuenta a la prensa.
10. L'Academia entiende perdafechu estes llandes.
11. Participar na convocatoria lleva inxerío acutar perdafechu estes bases.

j) A les decisiones del xuráu nun podrá retrucase. Ésti entiende los presentes finxos.

k) Casu de presentar dalguna traducción al concursu habrá axuntase'l testu orixinal.

l) Participar na convocatoria lleva inxerío a ceutar perdafechu estes bases.

CONCURSU DE TEATRU 1990

L'Academia de la Llingua Asturiana llama a tolos escritores y persones enfotaes a un concursu de teatru dientru estos finxos:

1. Puen participar toles persones interesaes col númberu d'obres que-yos pete.

2. Premiaráse aquella obra ensin asoleyar qu'a xuciu del xuráu presente más valir lliterariu. El premiu pue quedar ermu.

3. La temática ye llibre.

4. L'Academia comprométese a asoleyar la obra premiada y correspuénden-y los drechos que se sigan darréu. Les obres non premiaes nun se tornarán a los autores pero éstos podrán, pela so parte, faer usu de les copies non presentaes.

5. Premiaráse'l trabayu ganador cola so emprentación y daránse 25 exemplares al so autor.

6. El 15 de marzu de 1990 piésllase'l plazu de recoyida d'orixinales. Éstos habrán empobinase al apartáu 574 d'Uviéu nun sobre ensin remite. Dientru'l sobre habrá dir otru, zarráu, coles señes del que concursa.

7. Puen participar tolos miembros d'esta Academia pero non los de númberu.

8. El xuráu del concursu escuéyelu l'Academia de la Llingua nuna de les sos xuntes ente les persones que-y paezan aparentes. Formaránlu tres miembros.

9. El resultáu del concursu asoleyará-lu oficialmente l'Academia nel so boletín oficial, *Lletres Asturianas*, y dará cuenta a la prensa.

10. L'Academia entiende perdafechu estes llandes.

11. Participar na convocatoria lleva inxerío a ceutar perdafechu estes bases.

CONCURSU DE TORNA 1990

L'Academia de la Llingua Asturiana llama a tolos escritores y persones enfotaes a un concursu de torna dientru estos finxos:

1. Puen participar toles persones interesaes col númberu d'obres que-yos pete.

2. Premiaráse aquella obra ensin asoleyar n'asturianu qu'a xuciu del xuráu presente más valir lliterariu. El premiu pue quedar ermu.

3. L'Academia, llograos los permisos, comprométese a asoleyar la obra premiada y correspuénden-y los drechos que se sigan darréu. Les obres non premiaes nun se tornarán a los autores pero éstos podrán, pela so parte, faer usu de les copies non presentaes.

4. Premiaráse'l trabayu ganador cola so emprentación y daránse 25 exemplares al so autor.

5. El 15 d'abril de 1990 piésllase'l plazu de recoyida d'orixinales. Éstos habrán empobinase al apartáu 574 d'Uviéu nun sobre ensin remite. Dientru'l sobre habrá dir otru, zarráu, coles señes del que concursa. Axuntaráse un exemplar na llingua orixinal de la obra vertida al asturianu.

6. Puen participar tolos miembros d'esta Academia pero non los de númberu.

7. El xuráu del concursu escuéyelu l'Academia de la Llingua nuna de les sos xuntes ente les persones que-y paezan aparentes. Formaránlu tres miembros.

9. El resultáu del concursu asoleyará-lu oficialmente l'Academia nel so boletín oficial, *Lletres Asturianas*, y dará cuenta a la prensa.

10. L'Academia entiende perdafechu estes llandes.

11. Participar na convocatoria lleva inxerío a ceutar perdafechu estes bases.

Anuncios yá sabies

La *Comisión de les Comuniades Europees*, asitiada en Bruxelles, concedió-y a l'Academia de la Llingua 11.400 ECUs (esto ye un millón y mediu de pesetes) pa facer y asoleyar material pedagóxicu que sofite'l deprendimientu de la llingua asturiana na enseñanza.

* * * *

L'Academia de la Llingua foi una de les organizaciones presentes nel *XIX Conceyu Internacional de Llingüística y Filoloxía Romániques* axuntáu en Santiago de Compostela del 4 al 9 de setiembre. Tres miembros d'esta Academia ufiertaron les sos collaboraciones. L'Academia foi una de les instituciones qu'asoleyaron el so sofitu al Conceyu.

* * * *

The European Bureau for Lesser Used Languages (Oficina Europea de les Llingües Minoritarias), muérganu asesor de la Comunidá Europea y del Parllamentu Européu, celebró n'Udine (Italia) el so últimu Conceyu brindando a l'Academia de la Llingua la so participación. Esta tuvo presente pelos sos académicos D. Xosé Bolado y D. Xosé González Riaño, acordies en facer valoratible la presencia asturiana nel citáu conceyu. De les sos conversaciones con responsables de la organización sábese que la llingua asturiana allugaráse na próxima edición del mapa llingüísticu européu. Del mesmu mou fáense les xestiónes afayaízes p'algamar una presencia más iguada de la llingua nos muérganos internacionales.

* * * *

D. Roberto González Quevedo, miembru d'esta Academia, xunto con D. Antonio Fuertes, tuvieron nel *III Conceyu de Socioloxía* entamáu pola Federación d'Asociaciones de Socioloxía del Estáu Español y celebráu en San Sebastián los díes 28, 29 y 30 de setiembre. El trabayu presentáu polos asturianos llevaba de títulu "Lengua asturiana: normalización y reacción social". El Conceyu presidelu'l tamién asturianu, profesor na Universidá del País Vascu y collaborador de l'Academia, Francisco Llera Ramo.

Día de les Lletres

Según pautu de l'Academia de la Llingua de 25 de setiembre, el XI *Día de les Lletres Asturianas* celebrarásel viernes 4 de mayu de 1990.

Anuncia de teatru

Nel I.T.A.E. alcuéntrense dende fai pocos díes un manoxu d'obres fotocopiaes del orixinal que-yos dexara José Fuertes, de la Compañía Asturiana de Comedies. A tolos interesaos nel estudiu del nuesu teatru, dase la siguiente bibliografía pa lo que-yos puea ser necesario.

COMPañÍA ASTURIANA DE COMEDIAS: *Libro de guardarropía*, Xixón, Noviembre 1947, 15p. (Sobre los sos montaxes: *Nieve en el puerto*; *El Gallu de la quintana*; *El Diablu en la aldea*; *Nun gana uno pa sustos*; *La moza, la canción y la tierrina*; *El Pañuelín*; *Tambor y Gaita*; *El maestro Tarabica*; *Xuaco el Farolete*; ¡*Díjolo Blas...!*; *El burru del tíu Barnaldo*; *Después de vieyos, ¡gaiteros!*; *Sol en la mió quintana*; *Los Carromateros*; *La marisquera*; *Los amores de Ximielga*; *La vuelta de Nandín*; *El abogáu de Caleyes*; *Los últimos playos*; *La neña de Peñafior*; *Allá te va, que te preste*; *La flor en el agua*; *Intemperie*; *A la entrada de Oviedo*; *Sindo el Curru*; *El alma de José*; *La allerana*; ¡*Desatraca!*; *La moza fea*; *Interdictu*; *La niña de la arena*; *La venganza de la xana*; *El milanu*; *Oro negro*; *El fantasma de Cabrales*; ¡*Viva la xente minera!*; *Los manitos*; *En el cielo hay una estrella*; *El roñosu*; *Un lío en la aldea*; *Mariposina*; *Pachina y la parentela*).

VERDE LORENZO, Eladio:

- * *Algo es algo (estampa de sociedad)*, Xixón, xunetu 1957, 19p.
- * *Aldeanos y gitanos (a propósito en un acto)*, Xixón, noviembre 1948, 24p.
- * *El camerino (comedia en dos actos, el segundo dividido en dos cuadros, y un epílogo)*, (s.l., (s.d.), 68p.
- * *"Cornetín y Clarinete" o "Silvela y Pigaños"*, Xixón, xineru 1942, 41p.
- * *Madreñina (comedia en dos actos)*, Xixón, febreru 1953, 48p.
- * *Los manitos (comedia de ambiente asturiano en tres actos)*, Xixón, setiembre 1947, 63p.
- * *Mariposina (comedia asturiana en tres actos, el tercero dividido en dos cuadros)*, Xixón, xunu 1948, 68p.
- * *La musa de Madrid (sainete en cinco jornadas)*, (s.l.), (s.d.), 66p.
- * *Pachina y la parentela (comedia entres actos)*, (s.l.), (s.d.), 63p.
- * *El pañuelín*, Xixón, ochobre 1946, 60p.

- * *Un rapaz de La Argañosa y la neña del Fontán (sainete en un acto)*, Xixón, agostu 1951, 29p.
- * *El retratista (sainete en un acto)*, Xixón, xineru 1952, 34p.
- * *Si subes la Rebollada (estampa minera en un acto)*, Xixón, xineru 1952, 27p.
- * *El tenderu (comedia en dos actos)*, Xixón 1952, 53p.
- * *¡Valiúnos, Quica, valiúnos! (comedia en tres actos, el segundo, dividido en dos cuadros)*, Xixón, noviembre 1941, 69p.
- * *Venus y Saturno*, Xixón, setiembre 1949, 77p.
- * *Un viejo amor (humorada en un acto)*, Xixón, (s.d.), 32p.
- * *"Viva la gaita" (sainetillo en dos actos)*, Xixón, mayu 1959, 50p.
- * *Ya lo sabía (comedia en tres actos)*, Xixón, mayu 1960, 62p.
- * *...y la música en Pravia (farsa cómica en dos jornadas)*, Xixón, diciembre 1962, 64p.
- * *Yo me cuelo (tres versiones); Aquí estoy yo*, (s.l.), (s.d.), 6+6+6+7 p.
- * *Noche de leyenda (comedia en un acto)*, Xixón 1951, 25p.

Manuel Palomino Arjona

Llibrería Asturiana

Llibros

1. *Normes Ortográfiques y Entamos Normativos*. ALLA, 3ª ed. Uviéu, 1989. Llibru qu'axunta tola normativa de l'Academia de la Llingua con puxu nel presente.

2. Carlos González de Posada, *Diccionario de algunas voces del Dialecto Asturiano (1788) y otros papeles*. Universidá d'Uviéu, 1989. Biblioteca de Filoloxía Asturiana, nª 4. Edición fecha por X. Ll. García Arias. Corríxense munches llectures de la mesma obra asoleyada por Mario Busto col títulu *Diccionario Bable de González Posada y Academia Asturiana de Letras*. Uviéu, IDEA, 1986.

3. J. María Flórez y González, *Composiciones en dialecto vaqueiro*, Cangas del Narcea, Arbás ed., 1989. Edición, entamu y notes de X. Ll. García Arias. Reproduz la edición fecha en Vicálbaro en 1923.

4. Antonio García, *Los días repetíos*. Uviéu, Alvízorás, 1989. (Versu)

